

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-6/2025. számú ügyben
közérdekű bejelentés intézésére jogosult eljáró szerv válaszadásának
elmaradásával összefüggésben

Előadó: dr. Makráné Nagy Judit

Érintett szerv: Budapest Főváros I. kerület Budavári Polgármesteri Hivatal

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-6/2025. számú ügyben**

Az eljárás megindítása

A Panaszos¹ közérdekű bejelentés intézésére irányuló felülvizsgálati kérelmében kifogásolta, hogy a Budapest Főváros I. kerület Budavári Önkormányzathoz (a továbbiakban: Önkormányzat) – a Logodi utcában lévő közlekedési nehézségekkel kapcsolatban – 2024. október 15-én elektronikus levélben benyújtott közérdekű bejelentése intézése ügyében nem kapott választ.

Az alapvető jogok biztosa – egyebek mellett – az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 38/A. § alapján kérelemre vizsgálja a közérdekű bejelentések törvényben meghatározott szervek általi megfelelő intézését.

Mivel a beadvánnyal összefüggésben felmerült a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog, valamint a petíciós jog sérelmének a gyanúja, ezért vizsgálatot indítottam.

Az érintett alapvető jogok

A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.” [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés];

Petíciós jog: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt, írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez.” [Alaptörvény XXV. cikk].

Az alkalmazott jogszabályok

- Magyarország Alaptörvénye (Alaptörvény);
- az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbt.);
- a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló 2023. évi XXV. törvény (Panasz tv.);
- a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény;
- Budapest Főváros Közgyűlésének 30/2010. (VI. 4.) önkormányzati rendelete Budapest főváros közigazgatási területén a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról.

Megállapított tényállás

Panaszos 2025. január 2-án iktatott beadványában Hivatalomhoz fordult, és kérte az Önkormányzat közérdekű bejelentés intézéséhez kapcsolódó eljárása Ajbt. szerinti felülvizsgálatát. Sérelmezte, hogy a bejelentése vizsgálatáról és a megtett intézkedésekről nem kapott tájékoztatást, ezért feltételezte, hogy a szükséges vizsgálat is elmaradt.

Panaszos – 2024. október 15-én az Önkormányzat Jegyzői Irodájához elektronikus levélben megküldött – közérdekű bejelentésében sérelmezte, hogy a Logodi utcát sokan menekülőútként használják, amely jelentős átmenő forgalmat generál. Az itt közlekedők nagy

¹ Az Ajbt. 38/A. és 38/C. § szerinti közérdekű bejelentés intézésének felülvizsgálata során a Bejelentő már, mint Panaszos van jelen az ombudsmani eljárásban

része a 30 km/h sebességkorlátozást sem tartja be. Álláspontja szerint, az átmenő forgalom által okozott zajok és légszennyezés átgondolt forgalmirenddel elkerülhető lenne. Megírta, hogy az utcában rengeteg parkolóhely van kijelölve, több helyen azonban nem szabályosan. Kérte a kijelölt parkolóhelyek szabályosságának felülvizsgálatát, és a minimum 1,5 méter széles járda helyreállítását. Javasolta, hogy az utcába történő behajtást csak célforgalom számára engedélyezzék, valamint, hogy a kerékpár használat népszerűsítésének elősegítésére helyezzenek ki kerékpártámaszokat az utcában.

Panaszos 2024. december 6-án és 16-án is megismételte beadványát az Önkormányzat felé, ezt követően 2024. december 23-án kelt levelében fordult Hivatalomhoz a közérdekű bejelentése intézését sérelmezve és annak felülvizsgálatát kérve.

A felülvizsgálati eljárás során Hivatalom megkereste az Önkormányzat jegyzőjét (a továbbiakban: Jegyző), aki válaszában megírta, hogy Panaszos 2024. október 15-én elektronikus levélben megküldött bejelentését adminisztratív hiba folytán elmulasztották érkeztetni, azonban a második 2024. december 6-án megküldött beadvány alapján a közérdekű bejelentésben foglaltak kivizsgálása megtörtént, és 2025. január 7-én megküldött levelükben részletesen tájékoztatták Panaszost a Logodi utca forgalmi rendjéről, a parkolásról, valamint a kerékpártámaszokkal kapcsolatban kialakított önkormányzati álláspontjukról.

A Jegyző megírta, hogy a forgalomtechnikai terveket minden esetben a Budapest Közút Zrt. hagyja jóvá és ennek megfelelően történik a várakozóhelyek felfestése is. A jogszabályok, valamint a Fővárosi Önkormányzattal kötött megállapodás alapján, a Budapest Közút Zrt. látja el Budapest teljes területén a forgalomtechnikai kezelői és üzemeltetői feladatokat. A várakozási övezetek létrehozása – két évente felülvizsgált – forgalomtechnikai terv alapján történik, és amelyet telítettségi vizsgálat előz meg a közúti közlekedésről szóló 1988. évi 1. törvény 15/A.§ (3) bekezdése alapján. Budapest főváros közigazgatási területén a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról szóló, Budapest Főváros Közgyűlésének 30/2010. (VI. 4.) önkormányzati rendelete 4. § (4) bekezdése határozza meg a felülvizsgálatot.

Végezetül megírta, hogy az adminisztrációs és eljárási hibák jövőbeni elkerülése érdekében a Polgármesteri Hivatalban dolgozó valamennyi kollégája figyelmét felhívta a jogszerű ügyintézés fontosságára és a határidők betartására.

A vizsgálat megállapításai

A hatáskör tekintetében

Az alapvető jogok biztosának feladat- és hatáskörét, valamint az ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságokat az Ajbt. határozza meg.

Az Ajbt. 38/A. § (1) bekezdés rendelkezése szerint, az alapvető jogok biztosa vizsgálja a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló törvény szerinti közérdekű bejelentéseknek a 18. § (1) bekezdés a)–k) pontja szerinti hatóságok általi kezelésének gyakorlatát, **valamint kérelemre az egyes közérdekű bejelentések megfelelő intézését.**

A Budapest Főváros I. kerület Budavári Polgármesteri Hivatal, mint önkormányzati szerv az alapvető jogok biztosa által vizsgálható szervnek minősül.

Az érintett alapvető jogok tekintetében

Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során autonóm, objektív módon, kizárólag alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget az Alaptörvényben kapott mandátumának.

Az alapvető jogok biztosa az intézmény megalakulása óta mindig is támaszkodott az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint – az ombudsmeni jogvédelem speciális vonásainak megfelelően – alkalmazta az alapjog-korlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott alapjogi tesztek. Így a jelen ügyben is elvi megállapításaim megfogalmazása, az alapjogok és az alkotmányos elvek jelen ügyben releváns szempontok szerinti értelmezése során irányadónak tekintem az Alkotmánybíróság határozataiban, azok indokolásában kifejtett érveket, jogelveket, megállapításokat és következtetéseket.

1. Az Alaptörvény XXIV. cikke (1) bekezdése értelmében *mindenkinnek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.*

Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt alaptörvényi rendelkezés legfontosabb elemeit a következők szerint azonosította a 3223/2018. (VII. 2.) AB határozatban és – ezzel egyezően – a 7/2019. (III. 20.) AB határozatban. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti alapjog alanya az ügyfél, a jog kötelezettje pedig a közigazgatási hatóság. Az alapjog rendeltetése, hogy ügyfélközpontú megközelítésben biztosítsa a közérdek és a szubjektív jogvédelem közötti egyensúlyt, az anyagi jog érvényesülését, végső fokon a hatóság jogszerű működését.

Az alapvető jogon belül fontos részjogosítvány az eljárás ésszerű határidőn belül történő befejezéséhez való jog. Az Alkotmánybíróság – mint arra a már hivatkozott 7/2019. (III. 20.) AB határozatban maga a testület utalt – megállapította számos olyan, az alapjog tartalmához tartozó részjogosítvány alapjogi jellegét, amelyek az ügyfelet helyezik középpontba, és amelyek érvényesítése, a vizsgálati típusú hatósági eljárás alaki és anyagi hatékonyságát (gyorsaságát, szakszerűségét, törvényességét), összességében jognak alárendeltségét hivatottak szolgálni. Ilyen az ésszerű határidőben meghozott döntéshez való részjogosítvány is.

Ezen részjogosítvánnyal kapcsolatban az Alkotmánybíróság 5/2017. (III. 10.) AB határozata rögzítette azon elvi megközelítést, miszerint alkotmányossági kérdés, hogy a jogalkalmazó szervek a jogalkotó által meghatározott kötelezettségeiket teljesítsék, ideértve a határidők betartását. „*A tisztességes hatósági eljáráshoz való joghoz hozzátartozik annak biztosítása, hogy a közigazgatási hatóságok a rájuk vonatkozó határidőket betartsák.*”

2. Az Alaptörvény XXV. cikke értelmében mindenkinnek joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt, írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez.

A petíciós jog tartalma alapján két fogalmi elemmel bír; nemcsak a kérelem, panasz, illetve javaslat benyújtását akár egyénileg akár kollektíven, hanem a közhatalmat gyakorló szerv válaszadását is tartalmazza, ami magával vonja, hogy az adott ügygel a válaszadó szervnek foglalkoznia kell. Az Alkotmánybíróság értelmezésében mindenkinnek joga van arra, hogy egyedül vagy másokkal együttesen írásban kérelmet vagy panaszt terjesszen elő azokhoz az illetékes állami szervekhez, amelyeknek a külön jogszabályok által megállapított egyik alapvető funkciója azok elbírálása és orvoslása [987/B/1990. AB határozat].

A petíciós jog az egyén oldaláról korlátlan, míg a közhatalom oldaláról egyrészt fennáll egy kötelezettség a válaszadásra vonatkozóan, másrészt mivel ügygel való foglalkozást jelent, így az adott szerv hatáskörébe kell tartoznia a válaszadásnak. [141/B/1993. AB határozat].

Ezek együttes vizsgálata adja ki a jelen ügy szempontjából lényeges alapjogi tartalmat,

amely szerint a vizsgálat alá vonható állami szervek alapjogi kötelezettsége felöleli mind az eljárás lefolytatásának tényét, mind az ezzel kapcsolatos tájékoztatást.

Az ügy érdemében

A panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló 2023. évi XXV. törvény (a továbbiakban: Panasz tv.) 3. §-a értelmében **a közérdekű bejelentést** – ha törvény eltérően nem rendelkezik – az eljárásra jogosult szervhez történő beérkezésétől számított **harminc napon belül kell elintézni**. Ha a közérdekű bejelentés elintézését megalapozó vizsgálat előreláthatólag harminc napnál hosszabb ideig tart, erről a közérdekű bejelentőt – az elintézés várható időpontjának és a vizsgálat meghosszabbítása indokainak egyidejű megjelölésével – tájékoztatni kell. Az 5. § (2) bekezdés alapján, **az eljárásra jogosult szerv** a panasz vagy **a közérdekű bejelentés elintézésekor** – a minősített adat, illetve a törvény által védett titok kivételével – **a megtett intézkedésről vagy annak mellőzéséről** az indokok megjelölésével a közérdekű bejelentőt **haladéktalanul írásban értesíti**.

A fentiekben részletezett tényállás alapján megállapítható, hogy azzal, hogy az Önkormányzat a Panaszos 2024. október 15-én megküldött közérdekű bejelentését adminisztrációs hibából kifolyólag nem érkezett, és a bejelentés 2024. december 6-ai ismételt megküldésekor felismert határidő mulasztásról valamint a vizsgálat – fenti okokból történő – elhúzódásáról nem küldte meg Panaszos részére a Panasz tv. 3. § (2) bekezdés szerinti tájékoztató levelet, a ***Panaszos tisztességes hatósági eljáráshoz fűződő, valamint petíciós jogával összefüggésben visszásságot okozott.***

Megjegyzendő azonban, hogy az Önkormányzat a 2024. december 6-án beérkezett ismételt beadvány alapján a közérdekű bejelentésben foglaltak **vizsgálatát lefolytatta, és megállapításairól részletes tájékoztatást adott a Panaszosnak, továbbá a jegyző felhívta munkatársai figyelmét a bejelentések jövőbeni intézésével kapcsolatban a jogszerű ügyintézés fontosságára, valamint a határidők pontos betartására.**

Mindamellet, hogy az Önkormányzat a tisztességes hatósági eljáráshoz fűződő joggal, valamint a petíciós joggal összefüggésben visszásságot okozott, ugyanakkor vizsgálatát lefolytatta, írásbeli tájékoztatási kötelezettségének eleget tett, valamint a Jegyző a Hivatal munkatársainak figyelmét felhívta arra, hogy a jövőben fokozottan ügyeljenek a vonatkozó előírások maradéktalan betartására, ezért ombudsmani intézkedést nem teszek.

Budapest, 2025. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos